

CENTRUL
NAȚIONAL ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

PR. 464/12.11.15
CEB, 2015
НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛDOVA

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint 198
Tel. 24-36-41

Nr. 06/4706 din " 30 " 11. 2015

La nr.464 din 12 noiembrie 2015

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție asupra proiectului de lege privind compensarea tarifelor la energia electrică și gazele naturale.

Anexă: *Raportul de expertiză anticorupție - 2 file;*

Anexa la raportul de expertiză anticorupție – 1 filă.

Director adjunct

Cristina ȚARNĂ

Ex: Călin Țepordei
Tel: 0 22 257 420

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr.	<u>2663</u>	
"01"	<u>12</u>	<u>2015</u>
Ora		

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

asupra nivelului coruptibilității proiectului

de lege privind compensarea tarifelor la energia electrică și gazele naturale

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. **Autor al inițiativei legislative** este un grup de deputați în Parlament, autor nemijlocit - deputați în Parlamentul RM, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 47(44) din Regulamentul Parlamentului.

b. **Categoria actului legislativ** propus este lege organică, ceea ce corespunde art. 72 din Constituție și art.art. 6-11 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

c. **Scopul promovării proiectului.** Proiectul are drept scop compensarea tarifelor la energia electrică și gazele naturale, furnizate consumatorilor casnici conform noilor tarife, majorate în baza Hotărîrilor Agenției Naționale pentru Reglementarea în Energetică aprobate în luna iulie 2015.

Astfel, autorul propune ca furnizorul de energie electrică și gaze naturale să încaseze plăți de la consumatorii casnici în baza tarifelor pînă la majorare, iar diferența dintre noile și vechile tarife urmează să fie achitate din contul bugetului de stat.

d. **Suficiența argumentării.** Potrivit autorului, stabilirea compensațiilor la energia electrică și gazele naturale prin transferul din bugetului de stat către furnizorul de energie electrică și gaze naturale a diferenței dintre noile și vechile tarife este unica oportunitate de susținere a cetățenilor Republicii Moldova.

În opinia noastră, alocările din bugetul de stat pentru compensarea cheltuielilor menționate vor reduce din alocările bugetare pentru alte sectoare. Respectiv, se impune necesar identificarea surselor de acoperire a pierderilor ca urmare a implementării noilor reglementări, însă autorul nu a prezentat în acest sens careva soluții argumentate. Astfel, susținerea unor domenii sociale în detrimentul altor domenii de importanță publică poate afecta situația economico-financiară a țării.

Avînd în vedere efectele sociale, economice și juridice care ar putea surveni ca urmare a implementării proiectului, considerăm necesar efectuarea, în conformitate cu alin.(1) al art.13 din Legea 780-XV/2001, a analizei științifice a consecințelor politice, sociale, economice, financiare, juridice, culturale, sanitare și psihologice ale reglementărilor în materie de analiză comparativă a acestora cu reglementările legislației comunitare și de constatare a incompatibilității lor cu cerințele sociale existente. În caz contrar, legea adoptată, riscă să fie

una declarativă și imposibilă de realizat în practică.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

În opinia autorului, implementarea proiectului va diminua bugetul de stat cu circa 10 mln lei lunar, însă nu sunt prezentate sursele reale de acoperire a cheltuielilor menționate. Respectiv, unele domenii de activitate finanțate de la buget ar putea să nu fie susținute financiar suficient, ceea ce va duce la o stagnare a dezvoltării acestora.

1.3 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Deși, potrivit autorului promovarea proiectului nu va admite insolvența populației Republicii Moldova, considerăm că majorarea cheltuielilor bugetare pentru a susține consumatorii casnici de energie electrică și gaze naturale în detrimentul altor sectoare finanțate de la bugetul de stat (autorul nu a indicat sursa reală de acoperire a cheltuielilor), va produce efecte ulterioare care vor afecta economia țării. În acest sens, considerăm că proiectul va fi în detrimentul interesului public general.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

În proiect nu au fost atestate incompatibilități cu standardele naționale și internaționale anticorupție și nu au fost identificate domenii în care proiectul nu satisface cerințele sau sînt în contradicție cu aceste standarde.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. Fiind plasat pe pagina web oficială a Parlamentului la momentul examinării, proiectul a întrunit cerințele impuse de prevederile Legii privind transparența în procesul decizional nr. 239-XVI din 13.11.2008.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigui

Textul proiectului corespunde tehnicii legislative și normative, regulilor limbajului și expresiei juridice.

2. Conflicte ale normelor de drept

Cu titlu general asupra proiectului.

Evidențiem că promovarea proiectului va avea drept efect majorarea cheltuielilor bugetului de stat. Astfel, proiectul este în contradicție cu norma statuată la art.11 al Legii nr.847 din 24.05.96 privind sistemul bugetar și procesul bugetar care prevede că nici un proiect de lege, altul decît privind modificări la legea bugetară anuală, care are drept urmare majorarea

cheltuielilor bugetului de stat sau reducerea veniturilor bugetului de stat nu poate fi examinat de Parlament, dacă acesta nu include sursa reală de acoperire a pierderilor.

Recomandarea: *În lipsa unei surse de acoperire a pierderilor bugetare, există riscul ca proiectul să genereze mai multe probleme de ordin economic și social, motiv pentru care, considerăm inoportună promovarea proiectului. În același timp, susținerea consumatorilor casnici de energie electrică și gaze naturale urmează a fi efectuată prin alte metode care nu vor prejudicia bugetul de stat.*

Cu titlu general asupra proiectului.

Propunerile autorului pot fi calificate drept un ajutor social din partea statului. În acest sens, evidențiem că politica socială a statului vizează un set de norme (ex. Legea nr.133-XVI din 13.06.2008 cu privire la ajutorul social) care prevăd inclusiv acordarea ajutoarelor financiare sau compensarea unor cheltuieli. Astfel, sunt instituite mecanisme de repartizare a mijloacelor financiare bazate pe studii și expertize cu privire la nivelul de trai al cetățenilor, identificarea păturilor social-vulnerabile etc.

Compensarea tarifului la energia electrică și gazele naturale în lipsa unor mecanisme clare de acordare a compensațiilor și a unor studii pertinente domeniului, ar putea tergiversa sistemul social al Republicii Moldova.

Recomandarea: *În contextul în care propunerile autorului ar putea prejudicia atât bugetul de stat, cât și sistemul social al Republicii Moldova, considerăm inoportună promovarea proiectului.*

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

La noțiunea „compensație” – sintagma „nr.154/2015 din 18 iulie 2015”;
La art.5 – sintagma „nr.154/2015 din 18 iulie 2015”.

Evidențiem că autorul face trimitere la un act normativ deja abrogat. În acest sens, aducem la cunoștință că actualmente tarifele la gazele naturale sunt reglementate de Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRE nr.244/2015 din 13.11.2015. Astfel, există riscul efectuării compensațiilor eronat în baza unor tarife inexistente.

Recomandarea: *Pe lângă faptul că proiectul va prejudicia bugetul de stat, autorul a efectuat eronat calculele mijloacelor financiare necesare. Astfel, considerăm inoportună promovarea proiectului în redacția actuală.*

4. Discreții excesive ale autorităților publice

Nu sînt identificate discreții excesive ale autorităților publice, capabile să genereze coruptibilitate.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Nu sînt identificate cerințe excesive, care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea drepturilor sau obligațiilor subiecților vizați.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

**La noțiunea „compensație” – sintagma „nr.154/2015 din 18 iulie 2015”;
La art.5 – sintagma „nr.154/2015 din 18 iulie 2015”.**

În condițiile în care autorul la formarea sumei de 10 mil lei a aplicat tarife reglementate de un act normativ abrogat, putem considera că autorul a efectuat calcule estimative ne bazate pe careva studii pertinente, or suma indicată este una declarativă care nu reflectă situația reală. Respectiv, alocarea eronată a mijloacelor financiare ar putea prejudicia bugetul de stat.

Recomandarea: În redacția actuală promovarea proiectului este inoportună.

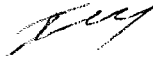
7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune aplicarea cărorva mecanisme suplimentare de control.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Proiectul nu implică careva responsabilități și nu necesită referințe exprese la responsabilitate și sancțiunile aplicate pentru încălcarea prevederilor sale.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărârea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului Național Anticorupție nr. 62 din 19.04.2013, de către

Teodor Călin
inspector Direcția legislație și expertiză anticorupție
26 Noiembrie 2015

*Prezentul raport este publicat pe pagina oficială a
Centrului Național Anticorupție - www.cna.md*

**Anexa la raportul de expertiză anticorupție
asupra nivelului coruptibilității proiectului
de lege privind compensarea tarifelor la energia electrică și gazele naturale**

Nr.	Norma	Factori de coruptibilitate și alte obiecții	Analiza	Recomandarea
1	Cu titlu general asupra proiectului.	Prevederi incompatibile cu legislația în vigoare	Evidențiem că promovarea proiectului va avea drept efect majorarea cheltuielilor bugetului de stat. Astfel, proiectul este în contradicție cu norma statuată la art.11 al Legii nr.847 din 24.05.96 privind sistemul bugetar și procesul bugetar care prevede că nici un proiect de lege, altul decât privind modificări la legea bugetară anuală, care are drept urmare majorarea cheltuielilor bugetului de stat sau reducerea veniturilor bugetului de stat nu poate fi examinat de Parlament, dacă acesta nu include sursa reală de acoperire a pierderilor.	În lipsa unei surse de acoperire a pierderilor bugetare, există riscul ca proiectul să genereze mai multe probleme de ordin economic și social, motiv pentru care, considerăm inoportună promovarea proiectului. În același timp, susținerea consumatorilor casnici de energie electrică și gaze naturale urmează a fi efectuată prin alte metode care nu vor prejudicia bugetul de stat.
2	Cu titlu general asupra proiectului.	Prevederi incompatibile cu legislația în vigoare	Propunerile autorului pot fi calificate drept un ajutor social din partea statului. În acest sens, evidențiem că politica socială a statului vizează un set de norme (ex. Legea nr.133-XVI din 13.06.2008 cu privire la ajutorul social) care	În contextul în care propunerile autorului ar putea prejudicia atât bugetul de stat, cât și sistemul social al

			<p>prevăd inclusiv acordarea ajutoarelor financiare sau compensarea unor cheltuieli. Astfel, sunt instituite mecanisme de repartizare a mijloacelor financiare bazate pe studii și expertize cu privire la nivelul de trai al cetățenilor, identificarea păturilor social-vulnerabile etc.</p> <p>Compensarea tarifului la energia electrică și gazele naturale în lipsa unor mecanisme clare de acordare a compensațiilor și a unor studii pertinente domeniului, ar putea tergiversa sistemul social al Republicii Moldova.</p>	<p>Republicii Moldova, considerăm inoportună promovarea proiectului.</p>
3	<p>La noțiunea „compensație” – sintagma „nr.154/2015 din 18 iulie 2015”; La art.5 – sintagma „nr.154/2015 din 18 iulie 2015”.</p>	<p>Norme de trimitere</p>	<p>Evidențiem că autorul face trimitere la un act normativ deja abrogat. În acest sens, aducem la cunoștință că actualmente tarifele la gazele naturale sunt reglementate de Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRE nr.244/2015 din 13.11.2015. Astfel, există riscul efectuării compensațiilor eronat în baza unor tarife inexistente.</p>	<p>Pe lângă faptul că proiectul va prejudicia bugetul de stat, autorul a efectuat eronat calculele mijloacelor financiare necesare. Astfel, considerăm inoportună promovarea proiectului în redacția actuală.</p>
4	<p>La noțiunea „compensație” – sintagma „nr.154/2015 din 18 iulie 2015”; La art.5 – sintagma „nr.154/2015 din 18 iulie 2015”.</p>	<p>Lipsa transparenței</p>	<p>În condițiile în care autorul la formarea sumei de 10 mil lei a aplicat tarife reglementate de un act normativ abrogat, putem considera că autorul a efectuat calcule estimative ne bazate pe careva studii pertinente, or suma indicată este una declarativă care nu reflectă situația reală. Respectiv, alocarea eronată a mijloacelor financiare ar putea prejudicia bugetul de stat.</p>	<p>În redacția actuală promovarea proiectului este inoportună.</p>